

1 Kv 71/86

Krajskému soudu
v P r a z e

12 V A Z B A

O b ž a l o b a

Krajský prokurátor v Praze podává obžalobu na

J a n a D U S A

nar. 19.7.1931 v Náchodě, bez pracovního poměru, trvale
bytem Neratovice - Libiš, Školní č. 441/1, okres Mělník,
nyní od 20.5.1986 ve vazbě,

ž e

a/ od roku 1978 do 20. května 1986 v Neratovicích a jinde
zpracoval větší množství písemných materiálů, včetně
tak zvaného otevřeného dopisu prezidentu Československé
socialistické republiky a dalších dopisů, které zasílal
státním a stranickým orgánům, obsahujících smyšlené
nebo hrubě zkreslené údaje, kterými se snažil popírat
uplatňování socialistické zákonnosti, ostouzel a hano-
bil činnost a rozhodování státních orgánů s cílem
snižovat a ostouzet socialistické a státní zřízení a
vyvolat nenávist k socialistickému státnímu zřízení,
uvedené dopisy ve velkém rozsahu rozšiřoval mezi čs.
občany, zasílal je představitelům tzv. CHARTY 77 a
VONSu, zasílal je do zahraničí, převážně církevním
organizacím a francouzské tiskové agentuře AFP, s cílem,
aby byly rozšiřovány v hromadných sdělovacích prostřed-
cích, využívány k ideodiverzním útokům, zpochybňování,
oslabování a narušování základních politických a

státních hodnot současné etapy naší společnosti,

t e d y : - z nepřátelství k socialistickému, společenskému a státnímu zřízení republiky prováděl podvratnou činnost proti jejímu společenskému a státnímu zřízení a proti jejím mezinárodním zájmům, přičemž tento čin spáchal ve spojení s cizím činitelem a ve větším rozsahu,

- jako československý občan poškozoval zájmy republiky tím, že umožnil v cizině rozšiřovat nepravdivou zprávu o poměrech v republice,

b/ v dubnu 1986 v Neratovicích a Praze

napsal a doručil kanceláři prezidenta republiky tzv. otevřený dopis adresovaný prezidentu Československé socialistické republiky, ve kterém osočil Sbor národní bezpečnosti z používání nezákonných metod a současně lživě napadl příslušníky Sboru národní bezpečnosti, kteří v jeho bytě prováděli dne 9.4.1986 domovní prohlídku, že do výsledků prohlídky měli podvrhnout dvoustránkovou písemnost, adresovanou ÚV KSČ, obsahující urážky čelných stranických a státních představitelů,

t e d y : - hrubě urazil státní orgán pro výkon jeho pravomoci, hrubě urazil veřejného činitele pro výkon jeho pravomoci,

- jiného lživě obvinil z trestného činu v úmyslu přivodit jeho trestní stíhání.

Vyř. H13

T í m s p á c h a l

a/ trestný čin podvracení republiky podle § 98 odst.1,
odst.2 písm.a/b/ tr.zák.,

trestný čin poškozování zájmů republiky v cizině podle
§ 112 tr.zák.

b/ trestný čin útoku na státní orgán a orgán společenské
organizace podle § 154 odst.2 tr.zák.,

trestný čin útoku na veřejného činitele podle § 156
odst.2 tr.zák.,

trestný čin křivého obvinění podle § 174 odst.1 tr.zák.,

N a v r h u j í u hlavního líčení:

- 1) slyšet svědky: Jiřina Říhová sv.3 čl. 164-166, sv.4
čl.8-11, MUDr. Jarmila Kristlíková sv.3 čl. 167-169,
MUDr. Rudolf Raškovec sv.3 čl.170-173, Věra Domanská
sv.3 čl. 178-181, Pavla Němečková sv.5 čl. 17-19,
Karel Pelc sv.5 čl. 22-24, František Štícha sv.5 čl.25
až 27, Jiří Musil sv.5 čl.30-33, Hana Sudová sv.5 čl.
28-29, Monika Žárská sv.5 čl.34-36, Jiří Srp sv.5 čl.
37-39, Anna Dusová sv.5 čl. 52-55.
- 2) Za podmínek ust. § 211 odst.1a tr.ř. číst výpovědi
svědků: Drahomíry Dobrovolné sv.3 čl.174-177, Josefa
Pilnaje sv.3 čl. 185-187, Frant. Vojáka sv.5 čl.20-21.
- 3) Číst znalecký posudek z oboru psychiatrie sv.2 čl.11-35
a k jeho obsahu slyšet znalce MUDr. Václava Malého a
MUDr. Petra Krekuleho,
- číst znalecký posudek z oboru kriminalistické techniky
ve sv.2 na čl.94-100, včetně sporných a srovnávacích
materiálů na čl.101-261,

- číst odborné vyjádření FMV ve sv. č. 2 čl. 39-45,
a k tomu slyšet zpracovatele vyjádření.

- 4) Konstatovat kopii dopisu prezidentu ČSSR z 22.4.1986 ve sv.4 čl. 13-21, k tomu sdělení ČTK na čl. 22-35, sdělení Čs. rozhlasu Praha na čl. 36-41, fotokopii znal. posudku Krim. ústavu FMV na čl. 71-75, číst osobní výkazy obviněného na čl. 76, 136.
- 5) Provést důkaz spisem T 96/72 okresního soudu Plzeň-sever.
- 6) Seznámit se s ostatním obsahem spisu, včetně dokumentace svazek č.1-9, písemností v 6-ti obálcích.
- 7) Uložit trest propadnutí věci podle § 55/1a tr.zák. ohledně -
 - a/ kufříkový psací stroj zn. MODEL 221, výr.č.7221037362 (pol.č.87 z DP 9.4.1986),
 - b/ psací stroj zn. CONSUL výr.č.159193, bez krytu typového koše (pol.č.88 z DP dne 9.4.1986).
- 8) Vyslovit podle § 73/1c tr.zák. uložení ochranného opatření zabránění věci:
 - a) psací stroj zn. CONSUL výr.č.125134 (pol.č.378 DP z 20.5.1986),
 - b) samizdat formátu A5 s názvem "Hodina naděje" (pol.č. 2 DP z 9.4.1986),
 - c) strojopis formátu A5 s názvem "Svazky pro dialog" (pol.č. 7 DP z 9.4.1986),
 - d) tištěná brožura formátu A5 s názvem "Studie č.84" z r.1982 (pol.č.8 DP z 9.4.1986),
 - e) samizdat formátu A5 s názvem "Svazky pro dialog" (pol.č.38 DP z 9.4.1986),

- f) tištěná brožura formátu A5 s názvem "Rozmluvy č.1-1983" (pol.č.39 DP z 9.4.1986),
- g) tištěná brožura formátu A5 s názvem "Das Wahrheitsverständnis bei Emanuel RÁDL" (pol.č.41 DP z 9.4.1986),
- h) tištěná brožura formátu A5 s názvem "Studie č.5" z r.1982 (pol.č.55 DP z 9.4.1986),
- ch) kniha formátu A5 s názvem "Život je jinde" (pol.č.56 DP z 9.4.1986),
- i) brožura formátu A4 s názvem "Studie VI/1983", namno-
ženo costarem (pol.č.63 DP z 9.4.1986),
- j) brožovaná knížka formátu A5 s názvem "Špionážní
oprátky " , vydaná v Kanadě (pol.č.40 DP z 9.4.1986),
- k) samizdat od Karola SIDONA "Evangelium podle Josefa
FLAVIA" (pol.č.34 DP z 20.5.1986).

O d ů v o d n ě n í

Obviněný Jan Dus byl činným duchovním Českobratrské církve evangelické do roku 1972, kdy mu byl v důsledku protistátní trestné činnosti odebrán státní souhlas k duchovenské činnosti. Své protistátní postoje od té doby nezměnil a naopak se soustředil na jednání, kterým protispolečenskou orientaci demonstroval jak mezi spoluobčany, tak v zahraničí. Proto se zabýval konkrétními příklady trestního postihu jiných osob a rozdmýčával kampaň proti orgánům činným v trestním řízení, které osočoval z nezákonných postupů a z nezákonného odsuzování před soud postavených

pachatelů trestných činů. Za tím účelem užíval smyšlené argumenty pro zpochybnění výkonu socialistické zákonnosti a o používání nezákonných metod v činnosti a rozhodování státních orgánů. V rozporu s reálným stavem věci vedl rozsáhlou písemnou agitaci uplatňovanou vůči státním orgánům a šířenou mezi spoluobčany i v zahraničí. Svoji činnost motivoval poukazem na obhajobu podle jeho stanovisek nevinně odsouzených osob, fakticky však se vždy jednalo o promyšlené útoky proti politické a státní moci.

Tak se tomu stalo již v r.1978 v případě postihu evangelického faráře Jana Šimsy, stíhaného pro tr. čin útoku na veřejného činitele podle § 155/1a tr.zhák. V červnu 1978 zaslal dopis Městskému prokurátorovi v Brně, ve kterém se domáhal propuštění Jana Šimsy z vazby (dok.sv. 5, čl.21). Stejnopis tohoto dopisu zaslal na ministerstvo vnitra ČSR, Sekretariátu pro věci církevní ministerstva kultury ČSR a synodnímu seniorovi Českobratrské církve evangelické Hájkoví. Dne 26.6.1978 napsal dopis řediteli Sekretariátu pro věci církevní ministerstva kultury ČSR (dok.sv. 9 čl.361-362), ve kterém se domáhal zásahu ve prospěch Jana Šimsy. Stejnopisem dopisu se obrátil i na synodní radu Českobratrské církve evangelické Komenského bohosloveckou fakultu v Praze. Dne 7.8.1978 zpracoval otevřený dopis generálnímu tajemníkovi Světové rady církví dr. P. Potterovi (dok.sv.5 čl.1-2). Dopisem, který byl v lednu 1979 uveřejněn v emigrantském časopise České slovo, chtěl docílit pozornosti světových zahraničních kruhů k případu Jana Šimsy, vyvolat na základě jeho zkreslených informací nepříznivé postoje vůči čs.státním orgánům a tak dosáhnout nátlaku na práci SNB, prokuratury a soudů (dok.sv.3, čl.67-68). Ve všech citovaných písemnostech namítal nedůvodný postih Jana Šimsy, argumentoval, že projednávaný případ může poškodit politické vedené státu a nezakrytě vyhlašoval, že Šimsa je nespravedlivě stíhán, bez zákonného důvodu. Po jeho odsouzení Jan Dus se písemně obrátil na ředitele Sekretariátu pro věci církevní ministerstva

kultury ČSR (dok.sv.5, čl.4-5), kde zpochybňoval správnost rozsudku a objektivnost senátu, žádal o intervenci na "nejvyšších místech" za propuštění Jana Šimsy.

K rozpoutávání protistátních nálad zneužil obviněný i průběhu přijímacího řízení svého syna Jana Dusa na střední školu. V souvislosti s nedoporučením svého syna Jana Dusa ke studiu na gymnáziu (dne 31.1.1980) napsal řediteli základní školy několik dopisů, stejně tak vedoucímu odboru školství KNV a ministroví školství ČSR. V dopisech poukazoval na náboženskou diskriminaci a argumentoval, že jeho syn se stal obětí utlačovatelských praktik, které jsou na úrovni feudálního zřízení. Pro zdůraznění a zvýšení dramatickosti situace požádal vedoucího advokátní poradny v Mělníku o právní zásah proti řediteli školy. Aktivita obviněného nabyla takové intenzity, že mu byla náčelníkem KS SNB Praha dne 7.5.1981 vyhlášena výstraha, kde byl upozorněn na to, že svojí činností vytváří podmínky pro nátlakové akce proti orgánům státní moci. V září 1981 byl vyrozuměn, že syn byl ke studiu na gymnáziu přijat. Obviněný Dus přesto napsal dopis adresovaný KV KSČ v Praze, kde uplatnil tézi, že stát i společnost jsou v krizi "a politické vedení bude muset překonat obavy z demokratizace, má-li získat kontrolu nad krizovým vývojem". Písemností v této záležitosti adresoval dalšímu značnému počtu okresních a krajských státních orgánů a Sekretariátu pro věci církevní ministerstva kultury ČSR (dok.sv.5 čl.204-278). O této akci též informoval i nezjištěné osoby v zahraničí (dok.sv.7, čl. 188), s tvrzením, že řízení jím vedené dopadá nejen ve prospěch jeho syna, ale i všech politicky, ideologicky a nábožensky diskriminovaných.

V souvislosti s trestním stíháním členů církevní společnosti "Rozhodní křesťané letniční" v Brně, pro tr.čin maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi podle § 178 tr.zák. napsal a odeslal dne 27.8.1983 dopis Sekretariátu pro věci církevní ministerstva kultury ČSR

(dok.sv.9, čl.199-201), ve kterém se domáhal rychlého zásahu a zastavení tr. stíhání. Dne 2.11.1983 rozeslal řadu dopisů na různé státní a politické orgány ve snaze je přimět k nátlaku na městskou prokuraturu a městský soud v Brně. Téhož dne v písemnosti adresované Sekretariátu pro věci církevní ministerstva kultury ČSR (dok. sv.9, čl. 158-160), napadl znalecký posudek zpracovaný ve věci uvedeném pracovištém a písemně se dožadoval u Jihomoravského KV KSČ, aby zasáhl ve prospěch letničních (dok.sv.9, čl. 157). V dopise z 6.11.1983 krajské správě SNB Brno označil trestní stíhání letničních za státní ateistický útlak letniční církve (dok.sv.9, čl.168) a totéž opakoval ve svém dopise řediteli Sekretariátu pro věci církevní ministerstva kultury ČSR, kde i osočil předsedkyni senátu z neobjektivního vedení věci. Téhož dne zaslal 12 poslancům XXIII. synodu Českobratrské církve evangelické tzv."evangelické výtahy" (a i stejnopisy svých dopisů adresovaných státním orgánům) ve věci letničních a to ve snaze je ovlivnit k tendenčnímu názoru ve prospěch letničních. Dne 10.11.83 (dok. sv.6, čl.268) napsal dopis předsedovi XXIII. synodu Českobratrské církve evangelické, v němž mu navrhl znění usnesení synodu a návrh usnesení synodu poté zaslal i předsedkyni senátu městského soudu v Brně. Dopisy z 25. a 29. listopadu 1983 nabádal pracovníky Sekretariátu pro věci církevní ministerstva kultury ČSR k nedůvodné změně jimi vypracovaného znaleckého posudku (dok.sv.9, čl.139-146) a dne 29.11.1983 zaslal dopis předsedovi KNV v Brně, kterým se snažil jej přimět k negativnímu ovlivňování činnosti Sboru národní bezpečnosti.

Výbor lidové konteroly v Brně písemně v lednu 1984 Jana Dusa upozornil, že všechny dopisy, které on zaslal na KNV v Brně, jsou v rozporu s platným právním řádem. Dus na to reagoval dopisem z 31.1.1984 (dok.sv.9, čl. 110-114), kde upozornění odmítl a svoji iniciativu označil za uplatnění petičního práva v souladu s čl.29 Ústavy ČSSR. Dne 7.5.1984

napsal předsedovi KNV v Brně dopis (dok.sv.9 čl. 122-128), kde znovu napadl znalecký posudek ve věci letničních a argumentoval smyšlenými útoky státní moci proti náboženskému přesvědčení občanů v letech 1973-1983, poukazoval na údajně nesprávné postupy soudů, prokuratur a SNB, církevního tajemníka i Sekretariátu pro věci církevní ministerstva kultury ČSR a to přesto, že byl seniorem Českobratrské církve evangelické dne 7.2.1984 písemně varován a jeho činnost označena za škodlivou (dok.sv.6 čl. 308). Dne 10.5.1984 se proto obrátil na KV KSČ v Brně a obvinil pracovníky státního dozoru nad církvemi, že mají spoluvinu na "neprávném" postoji Českobratrské církve evangelické k věci letničních (dok.sv.6, čl. 416).

V r.1982 bylo vedeno tr. stíhání Jana Litomiského pro tr. čin podvracení republiky podle § 98/1 tr.zák. Jan Dus na zmíněnou trestní věc reagoval dopisem ze dne 14.7.1982 adresovaným GP ČSSR, jímž žádal přešetření poměrů ve věznici Plzeň-Bory s námitkou údajné perzekuce Jana Litomiského. Do konce r.1982 se obrátil na GP ČSSR ještě několika dopisy. V říjnu 1982 žádal o podporu své iniciativy i ÚV KSČ a v prosinci 1982 žádal dopisem zaslaným na KNV v Plzni o podmíněné propuštění Litomiského na svobodu. V březnu 1983 se obrátil písemně na ÚV KSČ, dále napsal místopředsedovi KNV v Plzni a namítal nezákonnost řízení proti Litomiskému (dok.sv.6 čl.221). V dubnu 1983 znovu napsal GP ČSSR a předložil stejnopis dopisu náčelníkovi NVÚ v Plzni, kde hrubě napadal poměry ve věznici. Stejnopisy rozeslal na mnohé další státní a politické orgány. Dopisem ze 14.8.1983 a později 11.10.1983 a 2.12.1983 nabádal za pomoci záměrych dezinformací generálního tajemníka Světové rady církví dr. P. Pottera k zásahu u prezidenta ČSSR ve prospěch Litomiského a o věci písemně informoval dne 16.8., 21.10. a 15.12.1983 rektora basilejské univerzity Lochmana. V říjnu a listopadu 1983 napsal dopisy stejného obsahu děkanovi

Komenského evangelické bohoslovecké fakulty Smolíkovi a synodnímu radovi Hájkovi, synodnímu kurátorovi Lešikarovi a jeho náměstkovi Křivohlavému a písemně se obracel i na další členy synodní rady. Po propuštění Litomiského z výkonu trestu odnětí svobody se Jan Dus domáhal vůči příslušným státním orgánům zrušení ochranného dohledu nad Litomiským. O zásazích ve věci Litomiského písemně informoval 29.9.1984 sekretáře pro církevní program lidských práv k uskutečnění Závěrečného dokumentu z Helsink, dr. Theo Tschuye a uvedl, že "informace o trestně stíhaných křesťanech v ČSSR, pokud pocházejí od synodní rady nebo příslušníků Českobratrské církve evangelické, loajálně oddaných synodní radě, nezaslouží důvěry" (dok.sv.9, čl.6). V dopise z 24.8.1984, zaslaném výkonnému tajemníkovi komise církevní pro mezinárodní věci Ekumenické rady církví Weingärtnerovi se vyjádřil obdobně a obě písemnosti zaslal na vědomí Radě církví v Holandsku (sv.dok.7, čl.134). I když u některých dopisů je jako spoluautor uváděn Miloš Rejchrt, je prokázáno zajištěnými podacími lístky a písmoznaleckou expertizou, že naprostá většina sporných písemností byla psána na psacím stroji obviněného (sv.2, čl.94-100), současně je prokázáno, že všechny písemnosti do zahraničí posílal svým jménem. Dopis generálnímu prokurátorovi ČSSR z 27.2.1984 byl zveřejněn v Informacích o Chartě 77 v únoru 1984 (dok.sv.6, čl. 135a - g).

V souvislosti s trestním stíháním Heřmana Chromého zpracoval tzv. "otevřený dopis" prezidentu ČSSR, který dne 22.4.1986 osobně do Kanceláře prezidenta ČSSR doručil. V dopise ostouzel orgány činné v trestním řízení a argumentoval údajnou perzekucí a nespravedlivým trestním postihem signatářů "Charty 77" napadl činnost soudů a prokuratury a poměry ve věznicích. Hanobil Sbor národní bezpečnosti, urážel konkrétní příslušníky SNB a osočil je z údajného podvržení dvoustránkové písemnosti napadající čelné stranické a státní představitele. Autorem zmíněné písemnosti je však Heřman Chromý a také proto byla písemnost nalezena :

při domovní prohlídce u Chromého a v důsledku spojení obviněného s Chromým byla také nalezena dne 9.4.1986 i při domovní prohlídce v jeho bytě. Jan Dus záměrně zvolil formu tzv. otevřeného dopisu, aby podle jeho názoru legálně dosáhl co nejširší publicity písemnosti na veřejnosti a také v souladu s původní kalkulací činil kroky k dosažení sledovaného záměru. Na jeho přání jeho manželka s obsahem dopisu seznámila Janu Říhovou a dalších 5 spolu-zaměstnanců OÚNZ Mělník (sv.3, čl.164-181, sv.4, čl. 8-21). Po předložení dopisu Kanceláři prezidenta ČSSR stejnopis dopisu osobně doručil francouzské tiskové agentuře AFP, v důsledku čehož došlo k šíření lživých výmyslů Jana Dusa v zahraničí a nabídky dopisu dalším tiskovým agenturám. Dopis dal k dispozici i jednomu z čelných exponentů uskupení "Charty 77" a VONS Petru Uhlovi (dok.sv.4, čl.41-43) a sám ve výpovědi uvedl, že stejnopisy dopisu poskytoval i dalším nejmenovaným osobám.

Formu písemného podání prezidentu ČSSR opakoval dne 8.5.1986. V tomto případě napadal příslušníky SNB, kteří v jeho bytě dne 9.4.1986 prováděli domovní prohlídku. Dne 13.5.1986 napsal profesoru de Boerovi z Říšské univerzity v Leidenu, vylíčil průběh svého zadržení orgány SNB dne 9.4.1986 a též použil smyšlenky o údajném podvrhu citované dvoustránkové písemnosti. Stejnopis dopisu zaslal na vědomí tajemníku univerzity dr. de Osovi.

O faktické názorové orientaci a cílech obviněného svědčí i korespondence se zahraničním zpravodajem štvavého vysílače "Hlas Ameriky" Ivanem Medkem. Napsal mu mj. že si váží jeho práce, která má "ohromný pozitivní význam", přesto, že je obecně známo, že rozhlasová stanice podává zkreslené informace o situaci v soc. zemích. Stejně tak navázal korespondenci s profesorem newyorského teologického semináře prof. dr. Normanem Karolem Gottwaldem, líčil mu své obavy ze zadržení a odsouzení, zkresleně a tendenčně

interpretoval uplatňování socialistické zákonnosti v ČSSR (dok.sv.8, čl.283).

Při domovní prohlídce byly u obviněného nalezeny koncepty neodeslaných písemností. Příkladmo jde o dopis vyšetřovateli StB, kterým napadl jemu známé příslušníky SNB, včetně adresáta písemnosti. Stejnopis dopisu hodlal publikovat v zahraničí jak v časopise Listy, tak v zahraničních novinách (sv.2, čl.101). Opravený koncept dopisu zaslala manželka obviněného zmíněnému příslušníkovi SNB dne 24.5.1986 (dok.sv.4, čl.103-112). Stejně tak byl při té příležitosti nalezen koncept popisu průběhu výsledku Jiřího Pavlíčka, jímž pisatel Dus napadl vyslychajícího příslušníka SNB a osočil jej ze zaujatého vedení výsledku (sv.2, čl.102, 254-256, dok.sv.4 čl.150-154).

Jan Dus na svoji obhajobu uvedl, že písemně kampaně nevyvíjel s úmyslem poškodil čs. státní zřízení, ale naopak sledoval cíl pomoci lidem, kteří podle jeho názoru byli nespravedlivě odsouzeni. Takový postoj směřoval s posláním duchovního a věřícího člověka. Zcela rozhodně odmítal, že by jeho jednání mělo vědomě směřovat k protistátním útokům. K tak zvanému otevřenému dopisu prezidentu ČSSR kategoricky setrval na tvrzení, že údaje uvedené v dopise jsou pravdivé a že důvod k sepsání a odeslání dopisu má své základy v jeho občanské aktivitě a orientaci hluboce věřícího člověka. Obdobně se vyjádřil k dopisům zasílaným eventuálně publikovaným v zahraničí a uvedl, že pokud je uznal za tzv. otevřené, neshledal důvodu, proč by je nemohl odeslat i do zahraničí. Setrval na tvrzení, že tzv. otevřený dopis prezidentu ČSSR napsal a odeslal proto, že mu byl příslušníky SNB vykonávajícími u něj domovní prohlídku dne 9.4.1986 do bytu vnesen dopis adresovaný ÚV KSČ a urážející svým obsahem nejvyšší státní a stranické představitele. Tvrdil, že stejnopis tohoto dopisu

byl podvržen i Heřmanu Cromému, u něhož téhož dne na pracovišti byl nalezen. Uvedl, že se necítí být vinen jakoukoliv trestnou činností.

Obhajoba obviněného však nemůže obstát a naopak z důkazů pořázených v přípravném řízení vyplývá, že ústředním motivem jednání obviněného bylo zdiskreditovat politický systém v republice jak mezi spoluobčany, tak v zahraničí. V průběhu vyšetřování byly zajištěny písemnosti ať ve formě stejnopisů či konceptů (zařazené ve svazku dok. 1-9), které vedle další pořázených důkazů obviněného Jana Dusa z trestné činnosti plně usvědčují.

Ve věci trestního stíhání Jana Šimsy bylo zjištěno, že dopis adresovaný dr. de Potterovi obsahující osočování státních orgánů a zpochybňování soudních rozhodnutí byl uveřejněn v zahraničí (dok.sv. 5, čl. 1-2). Tato okolnost je mimo jiné i prokazována konceptem dopisu adresovaného řediteli Sekretariátu pro věci církevní Ministerstva kultury ČSR (dok.sv. 5, čl. 26-27).

Svazek dok. 5 (čl. 204-278) obsahuje písemnosti zpracované obviněným v souvislosti s řízením o přijetí jeho syna Jana Dusa na střední školu. Jde o podání rozesílané státním a politickým orgánům i jednotlivým funkcionářům, napadající jak správnost rozhodování příslušných orgánů v záležitostech přijímacího řízení, tak i společenské a politické poměry v republice. Kupř. v dopise ideologickému oddělení Středočeského KV KSČ z 8.6.1981 (čl. 245) uvedl, že "stát a společnost jsou v krizi" a argumentoval perzekucí občanů v ČSSR.

Svazkem dok.6 je dokumentováno jednání Jana Dusa ve vztahu k případu tr. stíhání a odsouzení Jana Litomiského. Zajištěné písemnosti rovněž rozeslané na různé orgány a instituce, dostatečně svědčí o záměrné dezinformační kampani

obviněného, jednak v úvahách o nezákonném postihu Litomiského, jednak v argumentech o údajně "nelidských podmínkách" v čs. věznicích. Není náhoda, že dopis tohoto obsahu adresovaný prezidentu ČSSR byl uveřejněn v Informacích o "Chartě 77" v únoru 1984 (čl. 135).

Obsah svazku dok. 9 tvoří písemnosti, zpracované a rozesílané Janem Dusem na mnohé instituce, státní orgány a jednotlivým funkcionářům ve věci tr. stíhání členů sekty "Rozhodní křesťané letniční". Zajištěné písemnosti svědčí o protistátní agitaci Jana Dusa v oblasti vztahu státu a nábožensky smýšlejícím občanům a na úseku rozhodování státních orgánů a orgánů státní správy. Navíc z toho i vyplývá, že Jan Dus v nejširší míře používal protistátní argumentace i v písemnostech určených k publikaci v zahraničí. Není nedůvodné uvést, že jak ve věci tr. stíhání Jana Litomiského, Jana Šimsy, tak i ve věci "Rozhodných křesťanů letničních" byly po zákonně provedeném přípravném řízení a řízení před soudem vyneseny odsuzující rozsudky (dok.sv.5, čl. 278-318).

Korespondence obviněného Dusa se zahraničím je též mj. prokázána obsahem zajištěných opisů písemností adresovaných dr. Boerovi a dr. de Osovi (sv.I, čl.134-147). Odborným vyjádřením FMV (sv.II, čl. 39-45) je dokumentováno zaměření a činnost uskupení "Charta 77", Výboru na ochranu nespravedlivě stíhaných a vysílačů Hlas Ameriky a Svobodná Evropa. Je zde charakterizována i činnost spolupracovníka rozhlasové stanice Hlas Ameriky Ivana Medka, se kterým Jan Dus udržoval korespondenci.

Tzv. otevřený dopis prezidentu ČSSR z 22.4.1986 je založen ve svazku spisu 4 na čl. 13-21. Sdělením České tiskové kanceláře (sv.4 čl.22-35) je doloženo, že zprávu o otevřeném dopise prezidentu ČSSR uveřejnila francouzská

tisková agentura AFP téhož dne. Tato agentura současně předala své zpravodajství i dalším tiskovým agenturám. Sdělením čs. rozhlasu (čl. 36 a příloha na čl. 37-41) je prokázáno, že zahraniční komentátor Hlasu Ameriky Ivan Medek v rozhlasové relaci trestnímu stíhání Heřmana Chromého a Jana Dusa věnoval pozornost s použitím tendenčního výkladu.

Z výpovědi svědkyně Jany Říhové vyplývá, že s dopisem byla seznámena manželkou obviněného a ve své výpovědi obsah dopisu reprodukovala. Stejně vypovídali i svědci MUDr. Jarmila Kristlíková, MUDr. Rudolf Raškovec, Věra Domanská, Drahomíra Dobrovolná. Z výpovědi svědka Josefa Pilnaje vyplynulo, že dopis mu byl přečten obviněným Janem Dusem.

K průběhu domovní prohlídky vykonané dne 9.4.1986 v bytě Jana Dusa byli slyšeni jako svědci všichni prohlídku konající příslušníci SNB a svědkyně Hana Sudová, která při domovní prohlídce byla přítomna jako neúčastná osoba. Z výpovědí zmíněných svědků, tj. Karla Pelce, Františka Štíchy, Jiřího Musila, Jiřího Srpa, Hany Sudové a Pavly Němečkové vyplynulo, že domovní prohlídka proběhla v souladu s příslušnými ustanoveními trestního řádu. Jan Dus byl celé prohlídce přítomen a sledoval příslušníky SNB v průběhu prohlídky. Prohlídka byla prováděna vždy v jedné místnosti za přítomnosti všech osob. Nalezené věci, převážně písemnosti, byly soustředěny na jednom místě a prohlíženy vedoucím skupiny Jiřím Musilem. Když bylo rozhodnuto písemnost zajistit, bylo vždy tímto svědkem hlasitě diktováno o jakou písemnost se jedná a to za přítomnosti Jana Dusa, který seděl u stolu zapisovatelky a přesně sledoval, jaká písemnost je zajišťována a měl možnost se ke každé jednotlivosti vyjádřit. Tak bylo postupováno u všech zajištěných písemností a obviněnému byla předložena k nahlédnutí i ona dvoustránková písemnost, jejíž podvrhnutí později namítal.

Na závěr prohlídky, při níž bylo zajištěno značné množství písemného materiálu, Jan Dus spolupodepsal protokol o domovní prohlídce a předtím ještě za součinnosti své manželky si řádnost protokolace překontroloval. K průběhu prohlídky neměl námitek.

V tomto smyslu jsou shodné jak výpovědi příslušníků SNB tak i nezúčastněné osoby Hany Sudové. Z výpovědí slyšených svědků nebylo zjištěno, že by došlo k vnesení písemnosti do bytu obviněného. Svědci z řad příslušníků SNB se navíc vyjádřili, že nařčením obviněného, že některý z nich vnesl do bytu nějakou písemnost, se cítí být dotčeni a pomluveni. Stejně tak se vyjádřil svědek František Voják, který nebyl domovní prohlídce u obviněného přítomen, účastnil se však prohlídky pracoviště Heřmana Chromého, kde byl nalezen stejnopis dopisu, jehož originál byl nalezen u obviněného Dusa. Jako svědkyně byly vyslechnuty manželka obviněného Anna Dusová a dcera Monika Žárská. Z jejich výpovědí vyplývá, že ani jedna nebyla přítomna celé prohlídce. Obě však potvrdily, že obviněný sledoval průběh prohlídky, s manželkou prováděl kontrolu zabavených písemností, dobrovolně podepsal protokol o prohlídce. Ani jedna z nich neměla v době prohlídky důvod k domněnce, že do bytu bylo něco příslušníky SNB vneseno.

Z podnětu obviněného Jana Dusa byl v průběhu přípravného řízení požádán o součinnost vyšetřovatel Inspekce ministra vnitra ČSSR k prověření trestního oznámení obviněného na prohlídku konající příslušníky SNB. Šetřením vyšetřovatele Inspekce ministra vnitra ČSSR bylo zjištěno, že údaje tvrzené Janem Dusem jsou smyšlené a nemají oporu ve zjištěných skutečnostech.

Z provedeného vyšetřování vyplývá, že Jan Dus svým jednáním naplnil zákonné znaky skutkové podstaty trestného činu podvracení republiky podle § 98 odst.1, odst.2 písm.a)b)

tr.zákona. Obviněný se dopustil podvratného jednání tím, že ve značném množství šířil písemnosti obsahující výmysly o údajných nezákonnostech v republice a pomluvy státních orgánů v návaznosti na jejich rozhodovací činnost. Svojí aktivitou hodlal vyvolat diskreditaci a oslabení akceschopnosti jak národních výborů, orgánů prokuratury a justice, tak i orgánů Sboru národní bezpečnosti a Sboru nápravné výchovy. Cílem mu bylo podkopat důvěru spoluobčanů vůči státním orgánům a rozněcovat nedůvěru, či dokonce nenávist co nejširšího okruhu veřejnosti, k politickému uspořádání republiky. Stejně tak postupoval ve vztahu k zahraničí. Poskytoval dezinformační materiály, v kapitalistické cizině žijícím, převážně veřejně činným osobám a zahraničním tiskovým agenturám, jednak se záměrem podnítit pomlouvačnou kampaň proti republice a podpořit současně ideodiverzní útoky proti ČSSR. Jeho jednání bylo motivováno nepřátelstvím k socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky. Již z obsahu písemností, které obviněný zpracoval a rozeslal, je takový motiv zřejmý. Nepřátelský vztah obviněného ostatně vyplývá i z ostatních důkazů a písemností obsažených ve spise. Z jeho písemných vyjádření je patrné, že vítězství socialistické revoluce v Československu považuje za tragický omyl v dějinách KSČ a naší vlasti. Období budování socialistické společnosti hodnotí jako neustále se prohlubující krizi v oblasti politické, hospodářské, ale i společenské. Podle jeho názoru pouze v r.1968, v krizovém období, se upevňovaly politické a občanské svobody a tento proces byl násilně přerušen zásahem SSSR a pomocí některých členů vedení KSČ. Republiku považuje za policejně a administrativně zajištěný stát, kde nezadržitelně narůstá násilí a nepořádek v různých oblastech společenského a politického života, který nevyhnutelně vyústí v tragedii. Podle jeho názoru může být odvrácena jen tím, že politika KSČ se přiblíží základnímu prohlášení "Charty 77".

Nepřátelství obviněného k politickému uspořádání ČSSR charakterizuje i jeho vztah k vedení Českobratrské církve evangelické. V dopisech synodnímu kurátorovi Lešikarovi a

senioru Hájkovi (dok.sv.8 čl.54-57) je obviňuje ze strachu před státní správou. Stejným způsobem napadl dr. P. Šimka, bývalého synodního kurátora Českobratrské církve evangelické (dok. sv. 8 čl.66-68, kterého kritizoval za jeho podíl na konsolidačním procesu v r.1971-1972 a za jeho údajně nesprávný postoj k reakčnímu prohlášení synodu Českobratrské církve evangelické z 21.2.1969. Ve svém průvodním dopise výboru pražského seniorátu, kterým postoupil kopii svého memoranda Světové rady církví (dok.sv.8 čl.97), vyslovil svoji nedůvěru synodní radě Českobratrské církve evangelické (dok.sv.8 čl.98-102). Není rozhodující, že Jan Dus takový motiv popírá a dokonce se hájí tím, že žalovanou činnost vyvíjel v zájmu rozvoje socialistické společnosti. Na motiv nepřátelství lze totiž usoudit především z povahy jeho činnosti. Protože lze považovat za prokázané, že Jan Dus ve skutečnosti útočil proti základním státním a politickým hodnotám naší společnosti se záměrem tyto hodnoty zpochybňovat a narušovat, svědčí to dostatečně o tom, že jednal z nepřátelství k socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky.

Jan Dus v r.1978 podepsal prohlášení Charty 77 a stal se jedním z jejích aktivních signatářů. Jeho činnost a postavení v Chartě 77 je dokumentována nalezenými koncepty prohlášení Charty 77 (dok.sv.1 čl. 12-23), koncepty dopisů Charty 77 holandským komunistům (dok.sv. 1 čl.2-11), dopisem Petra Uhla z 27.4.1986 (dok.sv.1 čl.1).

Jan Dus se trestné činnosti dopustil, jak již bylo uvedeno, ve spojení s cizím činitelem a ve větším rozsahu. Cizími činiteli jsou vedle fyzických osob i různé organizace a instituce politické, hospodářské, církevní a jiné, které působí na území cizího státu nebo více států. Cizími činiteli jsou i rozhlasové stanice "Hlas Ameriky" a "Svobodná Evropa", které přispívají k provádění nepřátelské činnosti proti ČSSR, jsou to i vydavatelství různých vůči ČSSR nepřátelsky zaměřených časopisů vydávaných v zahraničí a do republiky nelegálně dopravovaných. Obviněný navázal

spojení s fyzickými osobami nebo organizacemi, které ačkoliv nejsou orgánem cizího státu, mají takové postavení, že mohou ovlivňovat politické dění ve svém státě a možnost působit v tomto směru i mimo jeho hranice. Trestnou činnost páchal ve větším rozsahu, neboť šlo o činnost soustavnou a páchanou po delší dobu. K této části trestné činnosti obviněného je třeba uvést, že tzv. otevřené dopisy byly vlastně zakrýváním trestné činnosti, protože zdánlivě tak se obviněný snažil své jednání legalizovat, poukazem na obhajobu podle jeho názoru nevinně odsouzených lidí. Každou písemnost však zpracovával ve větším množství a především rozšiřoval mezi spoluobčany a v zahraničí, s použitím smyšlených a zkreslených údajů. Jeho písemná podání na státní orgány proto nelze vykládat jinak, než vědomé páchání rozsáhlé trestné činnosti.

V neposlední řadě se obviněný Jan Dus podílel na v cizině rozšiřování vymyšlených tvrzení o nezákonnostech a hromadném porušování lidských práv, zejména v oblasti náboženských svobod v Československu. Jeho jednání vedlo k narušování politických zájmů republiky na mezinárodním fóru. Obviněný Jan Dus tak vědomě a opakovaně působil proti mezinárodním zájmům republiky, které byly ohrožovány útoky na podkladě jím zpracovaných nepravdivých zpráv. Proto tato část jeho jednání byla posouzena jako trestný čin poškozování zájmů republiky v cizině podle § 112 tr.zák.

Obviněný Jan Dus dále v tzv. otevřeném dopise prezidentu ČSSR z 22.4.1986 napadl státní orgán (Sbor národní bezpečnosti) zvlášť urážejícím útokem na jeho čest a vážnost a užil výmyslů způsobilých ohrozit vážnost státního orgánu v očích veřejnosti. Rovněž tak v dopise pomluvil konkrétní příslušníky SNB, kteří dne 9.4.1986 v jeho bytě a na pracovišti u Heřmana Chromého provedli domovní prohlídky, tvrzením o užití nezákonných metod. V každém případě se dopustil vůči Sboru národní bezpečnosti a konkrétním příslušníkům SNB výpadů v přímé souvislosti s výkonem činnosti stanovené

zákonem, kterou Sbor národní bezpečnosti nebo příslušníci SNB plní úkoly společnosti a státu. Naplnil tak zákonné znaky skutkové podstaty tr. činu útoku na státní orgán a orgán společenské organizace podle § 154 odst.2 tr.zák. V dopise jmenované příslušníky SNB lživě osočil z jednání spočívajícího ve zneužívání pravomoci veřejného činitele. Vědomě se tak dopustil činnosti, která měla být podkladem k trestnímu stíhání nevinných osob. Jeho tvrzení bylo objektivně nepravdivé, založené na smyšlených skutkových okolnostech a směřovalo proti konkrétním osobám. Jan Dus si byl vědom, že jím uplatňované údaje odporují pravdě a jeho úsilí směřovalo k tomu, aby proti konkrétním osobám bylo nedůvodně zahájeno trestní stíhání. Tímto jednáním naplnil zákonné znaky skutkové podstaty trestného činu křivého obvinění podle § 174 odst.1 tr.zák.

Obviněný Jan Dus se narodil v rodině faráře Česko-bratrské církve evangelické. Je absolventem Komenského evangelické bohoslovecké fakulty v Praze. Po ukončení studia působil do roku 1964 jako duchovní Českobratrské církve evangelické. V uvedeném roce mu byl odejmut státní souhlas k výkonu duchovenské činnosti, který mu však byl vrácen v r.1966. Od té doby vykonával duchovenskou činnost ve farnosti v Chrástu u Plzně. V r.1972 byl odsouzen okresním soudem Plzeň-sever pro tr. čin pobuřování podle § 100 odst.1 písm.a)c) tr.zák., v důsledku čehož mu byl opět státní souhlas odebrán. Obviněný Dus potom pracoval jako dělník do r.1981, od kdy je bez pracovního poměru. Je otcem čtyř dospělých dětí, manželka je zdravotní sestrou. V r.1978 podepsal základní prohlášení Charty 77 a v tomto uskupení byl aktivně činný až do zadržení v r.1986. V místě bydliště je nepříznivě hodnocen pro jeho negativní vztah k socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky.

V průběhu vyšetřování byl zkoumán duševní stav obviněného s výsledkem, že obviněný netrpěl a netrpí duševní chorobou nebo poruchou, které by mu bránily rozpoznat společenskou nebezpečnost jeho jednání pro společnost nebo své jednání ovládat. Obviněný je podle znaleů akcentovanou osobností s dominujícím zaměřením reformátorským s pithiatickými rysy. Jde o vadu osobnosti ve smyslu zvýraznění některých povahových a charakterových rysů, ovšem není takového druhu a takové intenzity, aby schopnosti rozpoznávací a ovládací podstatněji ovlivnila. Obviněný je plně schopen chápat smysl trestního stíhání a je schopen plnohodnotné účasti.

Jednání obviněného vykazuje vysoký stupeň společenské nebezpečnosti pro společnost. Bylo prokázáno, že obviněný soustavně a po dlouhou dobu útočil na samé základy republiky. Má zcela negativní vztah k socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky. V jeho jednání je patrný jednotící záměr provádět podvratnou činnost proti základům republiky i proti jejím mezinárodním zájmům. Společenská nebezpečnost jeho jednání je zvyšována předchozím odsouzením za protistátní trestnou činnost. Dopustil se více trestných činů a svojí trestnou činností narušoval řádnou činnost státních orgánů.

Z výsledků provedeného vyšetřování vyplývá závěr, že obviněný se trestné činnosti pro jejíž spáchání mu bylo vzneseno obvinění, dopustil. Podání obžaloby a postavení obviněného před soud je proto důvodné.

V Praze dne 29. ledna 1987

Krajský prokurátor:

JUDr. Lubomír H o f b a u e r v.r.

Za správnost vyhotovení:

diploma

